

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/88/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914010688
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Chovanko
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6914010688.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Chovanka a sudcov JUDr. Jána Deáka a JUDr. Juraja Babjaka na neverejnom zasadnutí konanom 31.07.2015, prejednal odvolania okresného prokurátora a obžalovaného K. H. proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota z 04.06.2015, sp. zn. 11T/ 162/2014 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. v e c v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

o d ô v o d n e n i e :

Vyššie označeným rozsudkom bol obžalovaný K. H. uznaný za vinného zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák. a obžalovaný L. K. bol uznaný za vinného z prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkom základe, ako je uvedený v skutkovej vete napadnutého rozsudku.

Za to bol obžalovanému K. H. uložený za použitia § 39 ods. 1, 3 písm. e) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 21 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený a bola mu určená skúšobná doba 2 rokov.

Obžalovanému L. K. bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený a bola mu určená skúšobná doba 12 mesiacov.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. mu bolo uložené aj ochranné opatrenie - protitoxikomanické liečenie ambulatnou formou.

Naproti tomu boli obžalovaní podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodení spod obžaloby pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. d) Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

obžalovaný K. H.

-od bližšie nezistenej doby v priebehu nasledujúcich dvoch rokov v obciach Hajnáčka a Gemerský Jablonec priemerne jedenkrát týždenne predával malé množstvá sušeného materiálu rastliny rodu Cannabis za 5 Eur až 10 Eur J. R., nar. XX.XX.XXXX, hoci vedel, že tento ešte nedosiahol vek 18 rokov,

-od presne nezistenej doby od roku 2013 do marca roku 2014 v Hajnáčke najmenej raz mesačne predával malé množstvo sušeného materiálu rastliny pôvodu A. E. B. P., nar. XX.XX.XXXX za 5 Eur až 10 Eur, hoci vedel, že tento v čase predaja nedosiahol vek 18 rokov,

-od presne nezistenej doby v lete 2013 do marca 2014 v Gemerskom Jablonci priemerne dva - až trikrát za týždeň predal malé množstvá sušeného materiálu rastliny pôvodu Cannabis E. Z., nar. XX.XX.XXXX za sumy 2 Eur až 10 Eur, hoci vedel, že tento v čase predaja nedosiahol vek 18 rokov,

-od presne nezistenej doby v lete roku 2013 do marca 2014 v Gemerskom Jablonci a vo Fil'akove predával malé množstvá sušeného materiálu rastliny rodu Cannabis V. Q., nar. XX.XX.XXXX, za 2 Eur až 5 Eur, hoci vedel, že tento v čase predaja nedosiahol vek 18 rokov.

obžalovaný L. K.

-od presne nezistenej doby v lete roku 2013 do konca decembra 2013 v Hajnáčke asi desaťkrát predal malé množstvo sušeného materiálu rastliny rodu Cannabis E. B. P., nar. XX.XX.XXXX, za 5 Eur až 10 Eur, hoci vedel, že tento v čase predaja nedosiahol vek 18 rokov,

-od presne nezistenej doby v lete roku 2013 do konca decembra 2013 v Gemerskom Jablonci asi trikrát predal malé množstvo sušeného materiálu rodu Cannabis E. Z., nar. XX.XX.XXXX, za 5 Eur až 10 Eur, hoci vedel, že tento v čase predaja nedosiahol vek 18 rokov,

pretože bolo dokázané, že uvedené skutky nie sú trestnými činmi.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice podal okresný prokurátor odvolanie, ktoré smerovalo do výroku o vine a treste u oboch obžalovaných a v zákonnej lehote podal odvolanie aj obžalovaný K. H., ktoré smerovalo proti všetkým výrokom rozsudku, ako aj proti konaniu, ktoré tomuto rozsudku predchádzalo, pričom toto odvolanie bližšie nezdôvodnil.

Okresný prokurátor v písomných dôvodoch uviedol, že oslobodenie obžalovaných spod obžaloby nepovažuje za dôvodné. Obdobným spôsobom okresný súd už rozhodol rozsudkom z 19.02.2015, ktorý bol však uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14.04.2015, sp. zn. 3To/43/2015 zrušený, pretože vykonané dôkazy vyhodnotil výlučne v prospech obžalovaných, čím zásadným spôsobom pochybil pri hodnotení vykonaných dôkazov. Odvolací súd uložil okresnému súdu zisťovať dôvody, pre ktoré došlo k zmene ich výpovedí a vytvoriť si tak podmienky pre správne hodnotenie ich výpovedí. Pri prehliadkach bola nájdená len marihuana a žiadne iné „byliny“ a obaja obžalovaní pritom od začiatku vyšetrovania popierali, že by svedkom marihuanu predávali. V priebehu celého prípravného konania boli svedkovia vypočutí za prítomnosti kurátora, tlmočníka a obhajcov, pričom títo usvedčili obžalovaných z toho, že im marihuanu predávali a za túto im aj riadne zaplatili.

Až po zmene vyšetrovateľa a obhajcu obžalovaného H., došlo naraz k zhodnej zmene výpovedí svedkov R., P., Z. a Q., keď títo už vo svojich výpovediach uvádzali, že v skutočnosti nekupovali od obžalovaných marihuanu, ale inú látku, po vyfajčení ktorej necítili také účinky, ako po marihuane. Zmenu výpovedí zhodne odôvodňovali tým, že ich k tomu nútili policajti tým, že sa im vyhrážali bitkou a ich aj zbili.

Túto zmenu výpovedí je potrebné považovať za účelovú, nakoľko nemožno reálne usudzovať, že by všetci svedkovia, ktorí predtým usvedčovali obžalovaných z predaja marihuany, si boli naraz vedomí toho, že nefajčili marihuanu, ale inú látku. Zrejme došlo k ich ovplyvňovaniu inou osobou. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že obžalovaný H. sa priznal, že fajčil marihuanu, a pritom tvrdil, že iným predával čaj Herba, ale pri domovej prehliadke nebol zistený žiaden materiál, ktorý by svedčil o tom, že takýto čaj mal doma v zásuvkách, kde boli nájdené semiačka a fajka, na ktorej boli zistené stopy kanabinooidov.

Pokiaľ nebol zaistený žiaden materiál, z ktorého by bolo možné usudzovať, že obžalovaní predávali svedkom marihuanu, tak tento nebolo možné zaistiť, pretože v čase začatia trestného stíhania predávaný materiál bol už svedkami skonzumovaný.

Svedok V. Q. v prípravnom konaní tiež dokazoval, že otec obžalovaného H. sa mu vyhrážal bitkou, keď nezmení svoju výpoveď. Na hlavnom pojednávaní však uviedol, že táto výpoveď nie je pravdivá,

poprel však, že by si túto skutočnosť vymyslel. Je zrejmé, že jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní nie je pravdivá, nakoľko vyšetrovateľ si takúto výpoveď za prítomnosti obhajcu a ďalších osôb nemohol vymyslieť a rozhodne ju nemohol svojvoľne napísať.

Svedok J. R. dokonca na hlavnom pojednávaní uviedol, že od obžalovaného H. kupoval divé konope, napriek tomu, že o takomto rastlinnom materiáli nikto nehovoril, a teda si ho ani nemohol kupovať. V tejto časti je potrebné považovať výpoveď svedka za nepravdivú.

Znalkyňa I.. Q. uviedla, že čaj Herba neovplyvňuje centrálny nervový systém a má povzbudzujúce účinky ako čaj, káva a má hornú chuť. Svedkovia však takéto pocity vo svojich výpovediach, po údajnom fajčení tohto čaju, neuvádzajú.

V súvislosti s výrokom o trestoch prokurátor konštatoval, že nebolo dostatočne zohľadnené, že trestnú činnosť obžalovaní páchali dlhšiu dobu a obžalovanému H. mal byť uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, a to i za okolností, že by bol sčasti aj oslobodený.

Pri rozhodovaní o vine však mali byť dôslednejšie vyhodnotenú výpovede svedkov, ktorí v prípravnom konaní obžalovaných usvedčili zo spáchania zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. d) Tr. zák. a mali im byť uložené aj primerané nepodmienečné tresty odňatia slobody.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a treste u oboch obžalovaných a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru, že oslobodzujúci výrok je zákonný, navrhol u obžalovaného H. rozsudok vo výroku o treste zrušiť a uložiť mu nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolaní krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie okresného prokurátora je v celom rozsahu dôvodné a odvolanie obžalovaného nedôvodné. Po preskúmaní veci totiž krajský súd dospel k záveru, že všetky vykonané dôkazy okresný súd vyhodnotil opäť výlučne v prospech obžalovaných a tak zásadným spôsobom pochybil.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený stav skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčia proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení rozsudku súd stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky. V rámci prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd sa uvedenými ustanoveniami dôsledne neriadil.

Okresný súd potom, ako jeho pôvodný rozsudok z 19.02.2015 bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14.04.2015, sp. zn. 3To/43/2015, síce doplnil dokazovanie výsluchom svedkov V. Q., E. B. P., J. R., E. Z., R. Q., K. H. st., prečítaním výpovedí svedkov a konfrontácií z prípravného konania, ale všetky výpovede jednotlivých svedkov z prípravného konania ako i hlavných pojednávaní neboli vôbec predmetom hodnotenia a súd na ne vôbec neprihliadal. Konštatoval len, že zmenené výpovede

svedkov sú vierohodné a sú postačujúce pre ustálenie skutkového stavu a zistenia, že skutky, z ktorých boli obžalovaní oslobodení, nie sú trestným činom.

Okresný súd sa vôbec nezaoberal a nehodnotil obhajobu obžalovaného K. H., ktorý sa opakovane obhajoval tým, že sa žiadneho protizákonného konania nedopustil, marihuana nájdená v aute mu musela byť podhodená a že žiadnu marihuanu svedkom nepredával. Následne - potom ako svedkovia zmenili výpovede, obžalovaní priznali, že svedkom predávali čaj Herba, a teda nie marihuanu. Na základe vykonaných dôkazov však okresný súd správne obhajobu obžalovaných v súvislosti s nájdením marihuany u nich neakceptoval, a potom správne ustálil v tomto smere skutkový stav a konanie oboch obžalovaných tiež podradil pod príslušné zákonné ustanovenie Trestného zákona. Na druhej strane uveril obhajobe obžalovaných dodatočne založenej na tvrdení, že skutočne svedkom predávali rastlinu zelenej farby, teda čaj Herba, i keď od začiatku trestného stíhania opakovane a zhodne dokazovali, že svedkom nič nepredávali.

Tieto protichodné konštatovania súdu prvého stupňa ostali pre odvolací súd naďalej nepreskúmateľnými, pretože nie je zrejme na základe čoho, akých dôkazov a akých úvah dospel teda k záveru, že verí zmeneným výpovediam svedkov, zmenenej obhajobe obžalovaných, že predávali svedkom čaj Herba, že verí výpovedi svedka K. H. st. v tom, že svedka V. Q. žiadnym spôsobom neovplyvňoval, ďalej že akceptuje dôvody zmeny vo výpovediach svedkov, t.j. že mali byť k výpovediam donútení a dokonca bití, aby svedčili proti obžalovaným, a na druhej strane neverí výpovedi svedka R. Q..

Okresný súd sa teda ani v ostatnom napadnutom rozhodnutí po doplnení dokazovania nedopracoval k úplnej a náležitej analýze dôkaznej situácie, tzn. dôkazov, ktoré podporujú obžalobu a tých, ktoré podporujú obhajobu, t.j. zmenené výpovede nielen svedkov ale i obžalovaných, pretože iba po takejto dôkladnej analýze možno dôkazy zodpovedne a vecne vyhodnotiť.

Aby bolo možné vylúčiť, že zmeny vo výpovediach svedkov nie sú motivované snahou pomôcť obžalovaným, okresný súd bude musieť v rámci celkového hodnotenia dôvodov ich zmeny, vypočítať všetky prítomné osoby pri výsluchoch týchto svedkov, a to tlmočníkov a sociálnych kurátorov, a tým objektívne zistiť, či výsluchy svedkov boli vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Okresný súd sa bude musieť dôsledne zaoberať aj obhajobou obžalovaného K. H., ktorý napr. v súvislosti s usvedčujúcimi výpoveďami svedka P. tvrdil, že marihuanu kupoval aj od tohto svedka a keď svedok zmenil výpoveď v prospech obžalovaného, tento túto skutočnosť už poprel s odôvodnením, že má právo obhajovať sa spôsobom, aký uzná za vhodný. V tejto súvislosti krajský súd len dodáva, že obžalovaný v rámci svojej obhajoby nemôže iného krivo obviniť.

Krajský súd po vypočutí výpovede svedka K. H. st. zistil, že tento má byť trestne stíhaný za to, že mal ovplyvňovať svedka V. Q., ktorá skutočnosť vyplynula aj z vyjadrenia predsedu senátu, ktorý neakceptoval návrh prokurátora a menovaného do väzby nevzal. Tieto skutočnosti bude musieť okresný súd preukázať aj dôkazmi - fotokópiami, najmä výpoveďami poškodeného svedka V. Q. a aj tento listinný dôkaz potom vyhodnotiť v súhrne s ďalšími už vykonanými dôkazmi.

K úvahám súdu prvého stupňa, ktorými sa spravoval pri hodnotení doposiaľ vykonaných dôkazov, odvolací súd opäť poznamenáva, že tieto sú neúplné, skreslené a jednostranné. Preto považuje krajský súd za potrebné tiež opäť uviesť, že proces dokazovanie má niekoľko fáz. Okrem vyhľadávania dôkazov (zásada oficiality), ich vykonania a procesného zabezpečenia, sem patrí i previerka dôkazov a ich hodnotenie.

Účelom previerky dôkazov, je vyjasniť kvalitu prameňa správ a spoľahlivosť i bezpečnosť týchto správ pričom k tomu slúži analýza každého jednotlivého dôkazu a jeho porovnanie s ostatným i dôkazmi. Hodnotenie dôkazov úzko súvisí s ich previerkou. Hodnotenie dôkazov vychádza totiž z ich previerky a sama previerka dôkazu závisí od stupňa jeho presvedčivosti, teda od jeho zhodnotenia. Vykonáva sa hodnotenie každého dôkazu i hodnotenie ich súhrnu. Výsledkom hodnotenia je záver, ktoré závažné skutočnosti, o ktorých dôkazy podávajú správu, sú pravdivé, teda dokázané. Výsledkom hodnotenia je v konečnom dôsledku zistenie skutkového základu pre rozhodnutie.

V súvislosti so zásadou voľného hodnotenia dôkazov treba uviesť, že táto zásada je základným a nevyhnutným predpokladom pre správne, spravodlivé a zákonné rozhodnutie. Voľné hodnotenie dôkazov znamená hodnotenie, ktoré nie je zákonom presne vymedzené a uplatňuje sa vo všetkých štádiách trestného konania. Neznamená však ľubovôľu súdu pri hodnotení dôkazov. Záver o pravdivosti, resp. nepravdivosti určitej skutočnosti, sa musí zakladať na starostlivom posúdení všetkých okolností prípadu jednotlivo, ako aj v ich súhrne.

Okresný súd teda nepostupoval dôsledne v procese dokazovania, keď pochybil najmä vo fáze hodnotenia dôkazov.

Úlohou okresného súdu bude na hlavnom pojednávaní doplniť dokazovanie v takom rozsahu, aby bol zistený skutkový stav, o ktorom nebudú žiadne dôvodné pochybnosti. Bude tiež okresný súd povinný prihliadnuť aj na už objektívne zistené a preukázané skutočnosti, a to, že pri prehliadkach bola nájdená iba marihuana a žiadne iné „byliny“, pričom obaja obžalovaní od začiatku trestného stíhania vehementne tvrdili, že svedkom nič nepredávali. Nakoniec krajský súd zdôrazňuje, že pri výsluchoch svedkov v prípravnom konaní, boli vždy prítomní tlmočník, sociálny kurátor a obhajcovia obžalovaných.

Záverom krajský súd dodáva, že pri zákonným spôsobom vykonanej prehliadke boli u obžalovaného H. zaistené predmety, a to plastové vrečko, drevená fajka, plastový obal z kinder vajíčka, celofánový obal z krabičky od cigariet a plastový uzáver fľaše zelenej farby, na ktorých bola zistená prítomnosť látok kanabinoidného typu, ktoré sú obsahovými látkami rastliny rodu Cannabis - konopa, teda nie čaju Herba alebo šalvie lekárskej.

Keďže oslobodzujúci výrok okresného súdu bol predčasný a vo veci je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie a jednotlivé dôkazy potom opäť vyhodnotiť v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por., samostatne i v ich súhrne, krajský súd potom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Odvolací súd nakoniec dodáva, že podľa § 327 ods. 1 Tr. por. je súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd a je povinný vykonať všetky úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Až po vecnom zhodnutí všetkých doposiaľ vykonaných dôkazov jednotlivo i súhrne, bude možné zodpovedne rozhodnúť o vine, resp. nevine obžalovaných.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.